

KÖSZÖNTÉS

Radó János professzor úr 80 éves*

„Senki az tudományban felső polcra nem hág, ha az futó idővel igen okosan nem él”
Apáczai Csere János

Az ismert dolgok végesek, az ismeretlenek végtelenek; szellemünk egy kis szigetekcskén áll a megmagyarázhatatlan dolgok végtelen óceánjának közepén. Valamennyi generációnak az a dolga, hogy meghódítson még egy kis szigetet – mondta Aldous Huxley. Radó János professzor úrra földrésznyi munka jutott, és e feladatnak kiemelkedően eleget is tett. Igaz lehet az a mondás is, hogy az aktív szellemi tevékenység nem csak életben tart, hanem esetenként inkább még fiatalít is. Radó János professzor úr éppen most, 80 évesen e gondolat ékes bizonyítéka.

Fiatalkorától jellemző volt rá a kiemelkedő lényeglátás, a jó differenciáldiagnosztikai érzék, a mások által meg nem fejtett problémák tisztázásának olthatatlan vágya. Az a polihisztori képesség jelent meg benne – és ezt tudatosan fejlesztette –, amellyel a megfigyelésekre alapozva jutott el minden területen az általános érvényű igazságok és jelenségek felismeréséig. Az egyedi esetek különlegessége, a betegek adatainak folyamatos követése, a pontos adatgyűjtés, a számítások elvégzése és értékelése tanítói munkásságának is része lett, munkatársai és tanítványai is e készségeket és értékeket elsajátítva nőttek fel mellette, és így kórházi osztályvezető főorvosként is bizonyította iskolateremtő képességét.

Van még valami, ami az orvoslásban nagyon fontos és a tudós hiúságának is része. Szükséges megmutatni, átadni és értékelni a tapasztalatokat és megfigyeléseket. Nem csak közvetlenül a vizitek során, a betegágy mellett, hanem a nagyobb közösségnek is, megírva. A több mint háromszáz közleménnyel, az azokban foglalt egyedi és általános értékű gondolatokkal, eredményekkel Radó professzor úr eleget tett az írástudók felelősségének, hitelesen és eltökélten.

Minden tudománynak érdeke, hogy időnként számot vessen eredményeivel. Szembenézzen a módszerekkel, az elméletekkel, a tudósi magatartással, a kutatói etikával, hogy megfelelnek-e ezek a tudományos kutatástól elvárhatóaknak. Az ilyen fajta értékelés is elősegítheti a továbblépést, kijelölve a megoldatlan kérdések körét. És magától értetődik, hogy efféle munkát csak olyasvalaki végezhet el, aki maga alapos ismerője a tudománynak. Kifejezetten előnyös, ha a számvetést – bármely kérdésről, részletről is legyen szó – képes távolságtartással elvégezni, mivel csak így várható el, hogy a kialakított kép objektív lesz. Nos, Radó János professzor ebben is utánozhatatlanul nagyot alkotott. Szerény számadás és csak a példaként felhasznált saját irodalom jelzi munkásságát a *Hypertonia és Nephrologia* folyóiratban megjelent háromrészes cikksorozatban (1, 2) is. Kiemelten fontos a tudományometriai hátrány ellenére a közösségi alkotás és kutatás iránti elkötelezettsége, amelyet számos társszerzője igazolhat. És ugyanezt igazolja, így 80 évesen is az elmúlt 14 év főszerkesztő munkássága a *Hypertonia és Nephrologia* folyóiratnál (3, 4).

„Ez idő szerint az életben az a legszomorúbb, hogy a tudomány gyorsabban halmozza fel a tudást, mint a társadalom a bölcsességet” (Isaac Asimov), ugyanakkor az is igaz, hogy „ha a tudományt műveljük, nyugodtan állíthatjuk, hogy teszünk valamit: a talaj itt biztos, és minden felfedezés, még a legkisebb is, megmarad” (Pierre Curie).

E köszöntő a cikksorozat harmadik része előtt jelenik meg, születésnap laudációként. Mindig látjuk, melyik lenne a legjobb út, de inkább mindig azon az úton járunk, amelyikhez hozzászoktunk. A 80 éves Radó János professzor úr életműve e hozzászokott útról térít le bennünket példaadó hittel, szerénységgel és aktivitással. Boldog születésnapot kívánunk szerettei körében, és még hosszú együttes munkát velünk együtt!

Dr. habil. Kiss István

1. Radó J. A tudomány vonzásában. Életmű gyógyszerhatásokról: a „mélyre ásó” és az interdiszciplináris kutatás dilemmája az idézettség és az impakt faktor megvilágításában
2. Radó J. A tudomány vonzásában II. Csapatmunkában vagy egyedül kutassunk: személyi részesedés a tudományos eredményben. *Hypertonia és Nephrologia* 2009;13:22-6.
3. Alföldi S, Radó J, Reusz Gy. A *Hypertonia és Nephrologia* folyóirat története. I. *Hypertonia és Nephrologia* 2009;13:94-5.
4. Radó J. A *Hypertonia és Nephrologia* folyóirat története. II. Kortörténeti háttér. *Hypertonia és Nephrologia* 2009;13:134-5.

*Dr. Radó János nyugdíjas osztályvezető főorvos, habilitált egyetemi magántanár, az MTA doktora, belgyógyász, endokrinológus, nefrológus 1930. május 25-én született Budapesten.